

Eemshavenconvenant of E-pact

Energie: dilemma's en transitie

Startbijeenkomst,
Huizinge, 27 mei 2009

MIKADO

Mikado in energie en klimaat

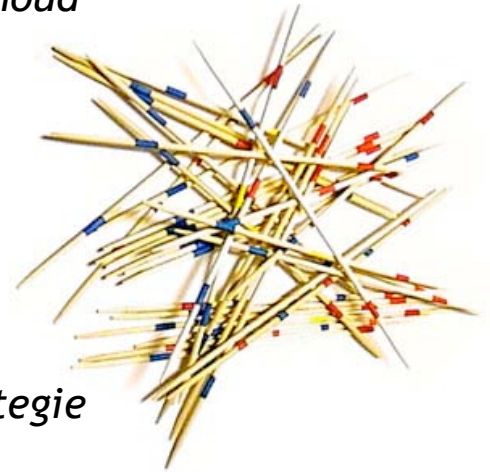
- Met elkaar samenhangende dilemma's
- Oplossing van de een heeft gevolgen voor de andere

- Schoon - betaalbaar - betrouwbaar
- Fossiel - duurzaam
- Basislast - duurzaam/flexibel
- ETS (emissierechten) - extra ingrepen?
- CCS noodzakelijk kwaad of kans?
- Kolen - kolenvergassing - gas

- Principieel - pragmatisch
- Proces - ontwerp
- Getuigen - onderhandelen
- NIMBY? - PIMBY!

Inhoud

Strategie

3

Besparing

Zon

Wind land

Wind offshore

Biomassa bijstook

Id. vergassing

Gas

Kolenstook

Kolenvergassing

Fossiel +/- CCS

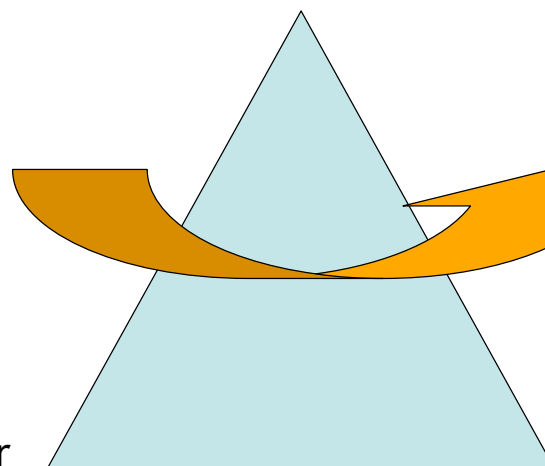
Blue energy

Kernenergie

...

Betrouwbaar

Schoon

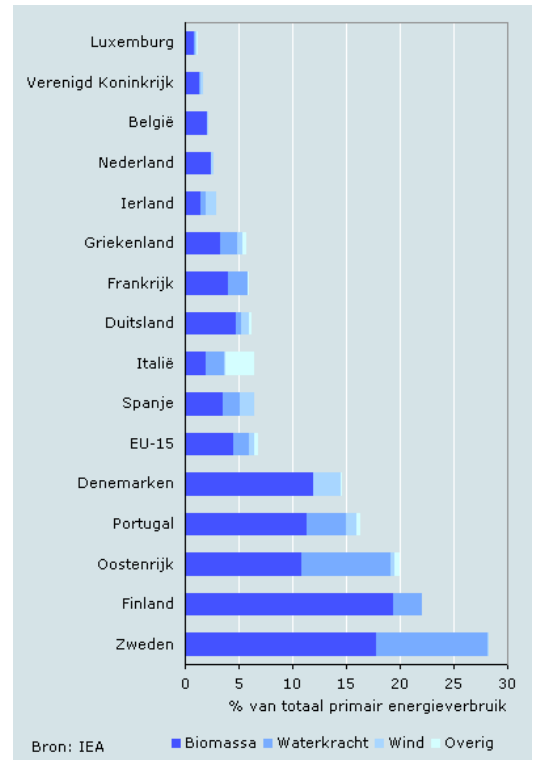

Economie- en
industriebeleid

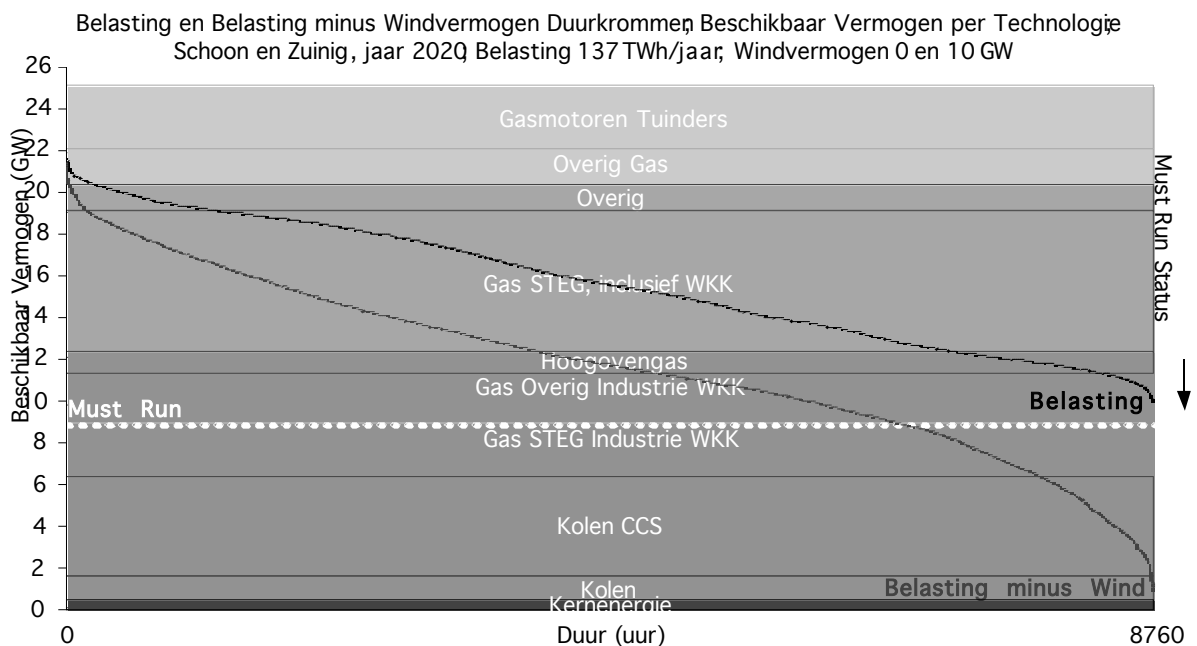
Betaalbaar

4

- Onvoldoende tempo DE
- Randvoorwaarden DE ongunstig (jojo)
- Vestigingsplaatsvoordelen NL voor fossiel (havens, logistiek, koelwater)
- Angst voor lock-in fossiel (kolen)
- Tempo en instrumentatie DE bepalen aanvaardbaarheid fossiel en CCS

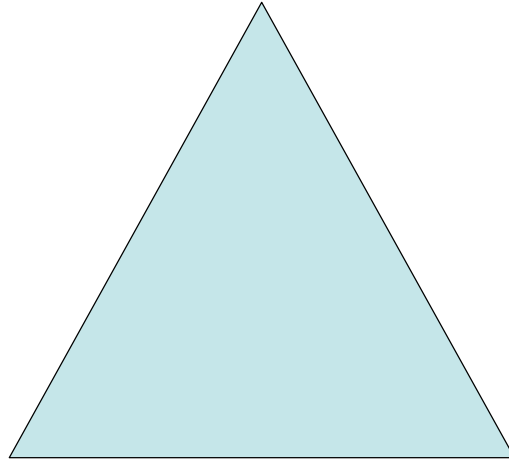

BASISLAST EN DUURZAAM: FLEXERGIEDEBAT

Markt onder randvoorwaarden
(maar die zijn nu niet goed)

Markt lost het op

Overheid moet kiezen

7

ETS OF EXTRA INGREPEN?

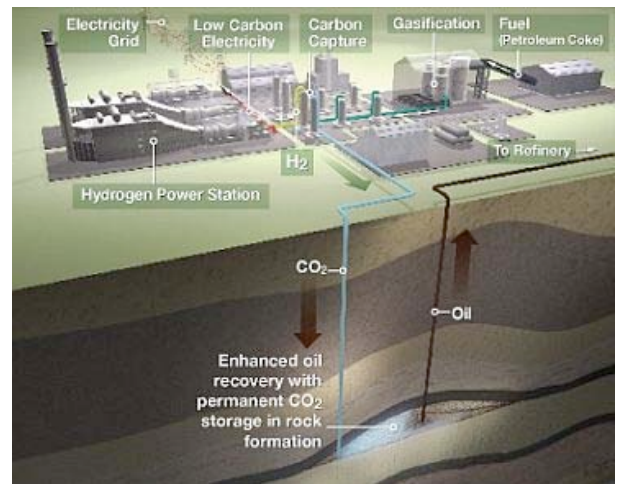
- ETS: Europees plafond CO₂ voor groten, waaronder E-sector, vrijheid/handel onder plafond
  - ◇ brandstofmix Europees (NW-Europese E-markt)
  - ◇ locatiekeuze hangt af van comparatieve voordelen
- Alles is nodig, naast ETS ook 'klassiek' bronbeleid CO₂
  - ◇ Normstelling centrales
  - ◇ Voorschrijven CCS
  - ◇ Kolen stoppen 'via de band'

8

CCS: NOODZAKELIJK KWAAD OF KANS?

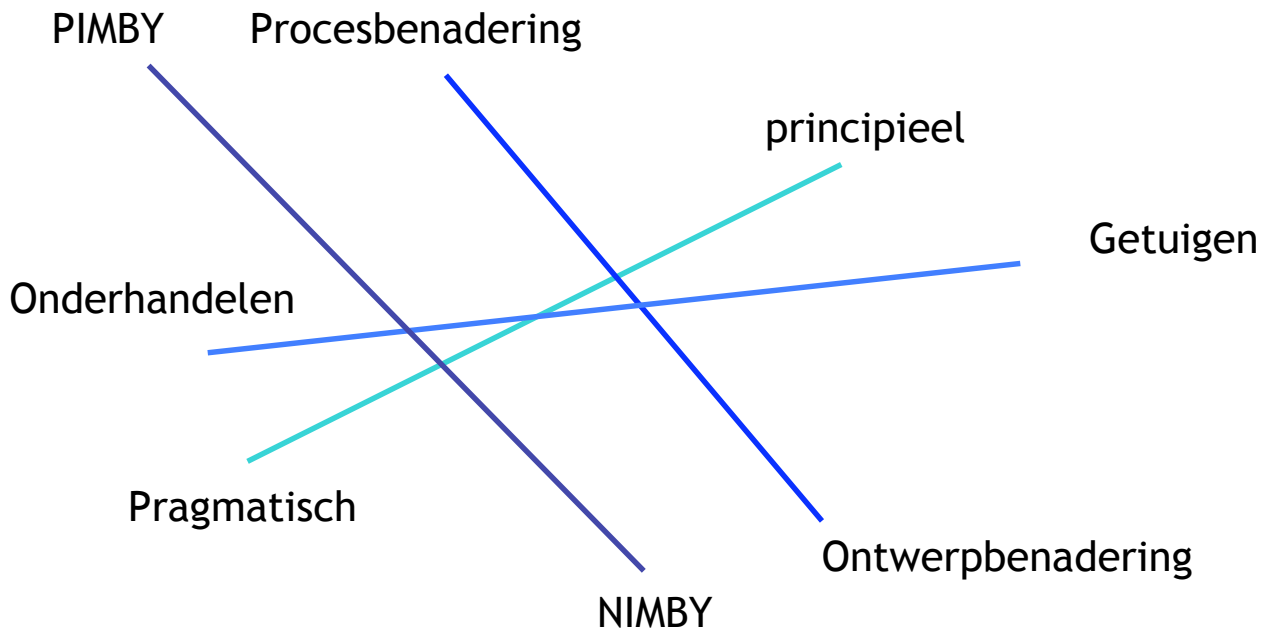
- Geen CCS: duur, kost energie, niet nodig
- Geen 450-ppm-scenario's zonder CCS
- Geen efficiency en DE? Dan ook geen CCS!
- Alleen CCS indien geen verdringing
- ETS-prijzen $\diamond$ bedrijfsbesluiten
- Interessante kansen voor NL
- Tempo maken: klimaatverandering sneller, 'negatieve emissies' nodig

KOLENSTOOK OF KOLENGAS?

- Regieorgaan Energietransitie, Algemene Energieraad:
  - Flexergie
  - Mogelijkheden CO₂-afvang
  - Multi-inzetbaarheid
- Div. studies:
  - Per saldo lood om oud ijzer, verschillende plussen en minnen
- Kolendiscussie: emissies sec, of keten van effecten?

GEMEENSCHAPPELIJKE VISIE MOGELIJK?

